

Een spion in de opera

Dansdocumentaire
Rain van Olivia Rochette
en Gerard-Jan Claes

De dans van Anne Teresa De Keersmaecker en Rosas werd al vaak naar het witte doek vertaald. Nooit kreeg je in die films echter meer dan een glimp te zien van wat er achter de coulissen gebeurde. *Rain*, een film van Olivia Rochette en Gerard-Jan Claes, doet dat wel. En hoe.

PIETER T'JONCK

Rain, op muziek van Steve Reich, dateert van 2001. Door zijn verbluffende wiskundige constructie, de muziek en het decor van Jan Versweyveld geldt dit stuk als een topwerk in De Keersmaekers rijke oeuvre. Reden genoeg voor Brigitte Lefèvre, directrice van het ballet van de Parijse Opera – de absolute top in het ballet – om het werk op het repertoire te nemen. Ze wil het ijzeren balletrepertoire immers aanvullen met hedendaags werk.

Een hele eer voor De Keersmaecker, maar ook een levensgroot risico. *Rain* heeft met ballet namelijk zoveel gemeen als een auto met een fiets. Ballet en dans verschillen trouwens niet enkel vormelijk, ook sociaal hebben ze niets gemeen. De danswereld is egalitair ingesteld, wat ook op het podium leidt tot een sterke verstandhouding tussen dansers. In het ballet daarentegen heerst een strikte rangorde – van *étoile* tot *quadrille*.

Rain veroorzaakte zo een kleine sociale revolutie in het ballet van de Opera. *Rain - de film* gaat daarover: hoe een nieuw

werk de eeuwenoude 'bedrijfscultuur' van het ballet overhoop gooit. Tekenend daarvoor is dat de film een klassieke documentaire truc toepast: één ballerina wordt van nabij gevolgd. Aan de hand van haar belevenissen leren we het grote geheel kennen.

Deze Léonore Baulac is in de documentaire dus de 'ster', maar in het ballet is ze slechts *quadrille*. Het ongenoegen daarover binnen het ballet is in de film voelbaar. De film concentreert zich op een paar belangrijke momenten in het repetitieproces. De kennismaking in het najaar van 2010, enkele scènes uit het leven van de dansers, en de intense repetities op het einde. Van de uiteindelijke première krijg je echter nauwelijks iets te zien.

Luistervink

De camera van Rochette en Claes gedraagt zich soms als een bezoeker die verdwaalt in de immense Opéra. Nog veel vaker is hij echter een kleine spion. Die geeft niet alleen zijn ogen maar ook zijn oren de kost. Hij speelt luistervink bij soms hilarische, soms diepgravende gesprekken tussen De Keersmaecker en Lefèvre, de balletmeester of Jakob Truszkowski, die voor Rosas de repetities leidde. Gesprekken met haar kinderen laten iets doorschijnen van De Keersmaekers leven buiten de dans. De verschillende, vaak ongewone beeld- en klankfragmenten worden zo subtiel gemixt dat je het 'drama' van deze heropvoering van op de eerste rij lijkt mee te maken.

De film 'Rain' registreert hoe moderne dans de balletwereld op zijn kop zet